

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИ К СО НАСЛОВ „КИНЕЗИТЕРАПИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА
ВО ОРТОПЕДИЈА, ТРАУМАТОЛОГИЈА И ХИРУРГИЈА”
ОД ВОН. ПРОФ. Д-Р ТОШЕ КРСТЕВ, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ
НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-280/16 од 329. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 15.11.2024 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Ленче Николовска, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;

- д-р Данче Василева, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот учебник **„Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија” од вон. проф. д-р Тоше Крстев**, наменет за студентите од студиската програма Физиотерапевти на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Ракописот со наслов „Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија” припаѓа во научната област кинезиологија според меѓународната Фраскатијева класификација.

По прегледот на учебникот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот со наслов **„Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија”** од вон. проф. д-р Тоше Крстев е наменет за студентите од студиската програма Физиотерапевти на прв циклус студии. Учебникот е во согласност со планот и наставната програма за предметот Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија, кој се слуша во трета година (V семестар), со неделен фонд од 3+4+0 часови, 7 кредити, како задолжителен предмет на студиската програма Физиотерапевти.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат знаења потребни за предметната содржина и ќе може целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на учебникот е претставена во текст од вкупно 168 страници. Учебникот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во четири методски единици и подединици, распоредени во согласност со Наставната програма на истоимениот предмет.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на учебникот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Авторот на јасен, едноставен и достапен начин, со разбирлив стил на пишување сублимирано ја претставува материјата која се изучува во овој предмет како дело од физиотерапијата. Ова е прв ваков учебник што ги покрива овие теми и дава можност за теоретско и практично усвојување на материјата за овој предмет. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините со цел да се прикаже и потенцира потребата од правилно разбирање на состојбата и ограничувањата како предуслов за успешна рехабилитација.

Краток опис на содржината: Учебникот е напишан на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата содржина се конципирани во четири тематски дела и литература. Илустриран е со 34 слики.

Учебникот дава приказ на постапките и начините на кинезитерапија и рехабилитација кај најчести заболувања со силно изразено медико-социјално значење. Секоја од тематските единици претставува приказ на примената на кинезитерапијата кај различни ортопедски заболувања, трауматски и хируршки состојби.

Првата тематска единица е посветена на опис на основните одлики на кинезитерапијата и рехабилитацијата. Опфатени се правилата, принципите, задачите на физиотерапевтот при работа со овие болни, како и општите кинезитерапевтски цели и задачи. Во овој дел е прикажан начинот на визуелно, палпаторно и функционално тестирање и проценка на состојбата на пациентот. Опишани се најважните ограничувачки фактори како појавата на оток, контрактура и мускулна слабост и атрофија како придружници на секоја состојба на локомоторниот апарат, како тие се развиваат и како може да се надминат со соодветните кинезитерапевтски средства и методи.

Во втората тематска единица се разгледуваат постапките за кинезитерапија и рехабилитација кај најчестите трауматски состојби. Во овој дел авторот прави преглед на различните типови на трауматски повреди на локомоторниот апарат. Приказот е даден според видот и локализација, објаснети се клиничката слика, како и целите и задачите на кинезитерапијата. Даден е приказ преку примери за протоколи за разработка на кинезитерапевтски планови и програма. Обработени се повредите на зглобовите и околузглобните ткива, мускулите, тетивите и фрактури на коските. Прегледот на различните состојби е даден според локализацијата.

Третата тематска единица се разгледува примената на кинезитерапијата во ортопедијата. Овде се прикажани различни заболувања и состојби преку приказ на етиологијата, клиничката слика опциите за третман. Направен е детален преглед на најчестите телесни деформитети со опис на нивната природа, методи за дијагностика и мерење, како и примерни протоколи за терапија. Прегледот на различните состојби е направен според анатомските структури кои се засегнати при определено заболување и ги вклучува заболувањата на мускулите, околузглобните ткива, мускулите и коските. Понатаму се прикажани различните воспалителни и дегенеративни заболувања на зглобовите со терапевтски постапки за најчестите од нив.

Четвртата тематска единица ја разгледува примената на кинезитерапијата кај најчестите хируршки состојби. Во почетокот е даден општ опис на кинезитерапијата и особеностите на примена во предоперативно и постоперативно. Објаснети се целите и задачите на кинезитерапијата во

различните периоди на рехабилитација, како и контраиндикациите за примена на кинезитерапија. Вклучените теми се од торакалната, абдоминалната хирургија, мастектомија, рани и ампутации. За секоја се објаснети карактеристиките на предоперативната и постоперативната состојба и особеностите на рехабилитација во секој од периодите. Дадениот приказ на темите ги вклучува средствата и методите на кинезитерапија кои се даваат со хронолошки приказ на состојбата и промените кои настапуваат. Ваквиот начин дава јасно објаснување за карактерот на ограничувањата на пациентот, како и постојано внимание за превенција од постоперативните компликации.

Учебникот со наслов „Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија“ на студентите им дава познавања за можностите за проценка на функционалната способност и точна дијагностика. Ова стои во основата на планирањето и спроведувањето на рехабилитацискиот процес.

Претставеното издание на учебникот ќе помогне во подготовката на физиотерапевтите по предметот Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија и ќе придонесе за зголемување на нивните знаења и вештини за правилна проценка на состојбата на болните, карактерот на заболувањето и последиците и ограничувањата кои ги создава за организмот. Идентификување на нивната природа и разработка на план и програма за нивно надминување. Начините за дизајнирање на рехабилитацискиот процес и процедури осигуруваат оптимизација на употребените средства, подигање на ефективностата и истовремено намалување на ризиците за болниот. Посоодветната терапија го скратува лекувањето и ги минимизира можностите за компликации.

Учебникот „Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија“ може да им користи и на сите останати читатели кои се интересираат за примената на кинезитерапија кај најчестите заболувања и состојби.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија“ од авторот вон. проф. д-р Тоше Крстев ги опфаќа сите содржини од теоретски и практичен аспект, според наставната програма и содржина по истоимениот предмет на студентите од прв циклус на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Со издавање на овој учебник студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за теоретска и практична настава во соодветен обем на македонски јазик. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебник, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип, ракописот „Кинезитерапија и рехабилитација во ортопедија, трауматологија и хирургија“ од вон. проф. д-р Тоше Крстев да биде издаден како учебник за студенти на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Ленче Николовска, вонреден професор, с.р.

Д-р Данче Василева, вонреден професор, с.р.